

Sygn. akt I CSK 699/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa Fundacji [...] z siedzibą w W.
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu [...]
o opublikowanie sprostowania,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 maja 2021 r., sygn. akt V ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego Redaktora Naczelnego (...) od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 maja 2021 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zdaniem skarżącego, orzeczenie Sądu Apelacyjnego zostało wydane z oczywistym naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (tekst jedn. Dz. U. z 2018, poz. 1914, dalej pr. pras.), tj. zostało wydane w wyniku błędnej wykładni oraz niewłaściwego zastosowania art. 31a ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 pkt 1 pr. pras. Skarżący podniósł, że sprostowanie, którego domaga się powód, nie spełnia wymogu „rzeczowości”, bowiem tekst sprostowania zawiera wyłącznie wypowiedź negującą kwestionowany przez powoda fragment materiału prasowego bez wskazania alternatywnej – zgodnej z przekonaniem powoda – wersji rzeczywistości i stanowi nieistniejącą już w prawie prasowym odpowiedź prasową.

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że sprostowanie jest rzeczowym, ale subiektywnym odniesieniem się osoby, której dotyczy materiał prasowy, do opisanych w nim okoliczności, a jego celem jest umożliwienie zainteresowanemu przedstawienia opinii publicznej własnej wersji wydarzeń, zdementowania określonych informacji. Przyjęcie takiej koncepcji sprostowania sprawa, że przedmiotem procesu sądowego jest przede wszystkim kontrola zasadności dokonania przez redaktora naczelnego odmowy opublikowania żądanego sprostowania w świetle przesłanek przewidzianych w art. 33 pr. pras. Zawarte w art. 31atej ustawy kryterium „rzeczowości i odniesienia się do faktów” spełnia wypowiedź uprawnionego, która odnosi się do istoty rzeczy, a nie kwestii ubocznych lub drugorzędnych oraz ustosunkowuje się do faktów, czyli zawartych w materiale prasowym wypowiedzi opisowych dotyczących zjawisk lub zdarzeń, która da się ocenić jako prawdziwe lub nieprawdziwe. Wskazano, że z natury rzeczy sprostowanie stanowi formę wypowiedzi, w której zainteresowany przedstawia przebieg wydarzeń odmiennie niż to uczyniono w materiale prasowym. Niekiedy samo zanegowanie wiadomości niesie przekaz pozytywny (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2020 r., I CSK 694/18, z dnia 31 stycznia 2018 r., I CSK 210/17, niepubl., z dnia 21 lipca 2017 r., I CSK 11/17, niepubl., z dnia 15 maja 2008 r., I CSK 531/07, niepubl.). Z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny szczegółowo rozważył kwestię związaną ze spełnieniem przedstawionego przez powódkę sprostowania wymogu rzeczowości, stwierdzając, że nie sposób uznać, iż sprostowanie to nie ma charakteru rzeczowej wypowiedzi z tego względu, że ogranicza się wyłącznie do zanegowania informacji prasowej. Zaakcentował, że nieprawdziwa - zdaniem powódki - odnosząca się do niej informacja została zawarta w jednym prostym zdaniu, zatem biorąc pod uwagę treść art. 31a ust. 6 pr. pras., z którego wynika, że tekst sprostowania nie może przekraczać dwukrotnej objętości fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy, można powiedzieć, iż powódka wybrała jedynie możliwy - z uwagi na te wymogi formalne - sposób zaprezentowania własnego

stanowiska. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.